

GREENPEACE

FUNDACJA
DZIKA POLSKA

5 czerwca 2017 r.
Informacja prasowa

Działania Szyszki pod lupą ekspertów UNESCO

Do Puszczy Białowieskiej powinna zostać wysłana nowa misja UNESCO, która sprawdzi, czy scenariusz realizowany obecnie przez Jana Szyszkę nie oznacza konieczności wpisania Puszczy na listę światowego dziedzictwa w zagrożeniu - to najważniejszy wniosek z opublikowanej w piątek oficjalnej roboczej wersji decyzji, która ma zapaść na lipcowej sesji Komitetu UNESCO w Krakowie.

W opublikowanym przez UNESCO dokumencie wyrażone jest zaniepokojenie działaniami ministra Jana Szyszki i tym, że odpowiedzi przygotowane przez Ministerstwo Środowiska na temat zarządzania Puszczą zawierają nieścisłości i zapisy wzbudzające wątpliwość. Eksperci UNESCO zaniepokojeni są prowadzoną przez Polskę intensywną gospodarką leśną w Puszczy oraz wnioskuje o wszczęcie formalnej procedury, która ma sprawdzić, czy Puszcza nie musi być wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu. Dokument przygotowany przez ekspertów będzie dyskutowany podczas 41. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa, która odbędzie się za miesiąc w Krakowie.

Najważniejsze zapisy decyzji ekspertów UNESCO:

- Wzywają do natychmiastowego zatrzymania wycinki w najstarszych, ponadstuletnich częściach lasu.
- Wskazują, że cięcia sanitarne i względy bezpieczeństwa są nadużywane przez polski rząd jako pretekst do wycinki (wycinane są też drzewa zdrowe i nie stanowiące zagrożenia dla turystów).
- Wskazują, że minister Szyszko zezwolił na zwiększenie wycinki, a nie została przeprowadzona ocena wpływu wycinki na te cechy Puszczy, dzięki którym została uznana za Światowe Dziedzictwo (tzw. wyjątkowa uniwersalna wartość).
- Ponawiają prośbę o przygotowanie priorytetowo planu zarządzania zapewniającego realną ochronę obszaru Światowego Dziedzictwa.
- Wyrażają zadowolenie z decyzji Białorusi, która zwiększyła obszar ścisłej ochrony na terenie Puszczy Białowieskiej o 1250 ha.
- Wnioskuje o rozpoczęcie procedury mogącej prowadzić do wpisania Puszczy na listę Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu. Częścią tej procedury jest monitoring kontrolny (ang. reactive monitoring), a więc proces sprawdzania stanu zachowania obszaru w odpowiedzi na potencjalne lub rzeczywiste zagrożenia. Jednocześnie ostrzegają, że w

wyniku potwierdzenia zagrożeń, na kolejnym spotkaniu Komitetu w 2018 roku Puszcza Białowieska można znaleźć się na Liście Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu. Może być to pierwszy krok w stronę odebrania Puszczy statusu Światowego Dziedzictwa.

- Głębokie zaniepokojenie ekspertów budzi fakt rozpoczęcia przez Komisję Europejską formalnej procedury prowadzącej do Trybunału Sprawiedliwości UE z powodu zwiększenia wycinki w Puszczy.

Koalicja organizacji pozarządowych (ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, Dzika Polska, Greenmind, Greenpeace, OTOP, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, WWF) uważa, że wnioski ekspertów UNESCO są przygotowane rzetelnie i odpowiadają obecnej sytuacji w Puszczy. Jednocześnie ekolodzy zaniepokojeni są tym, że w oficjalnym raporcie o stanie Puszczy dla UNESCO za rok 2016 Ministerstwo Środowiska wykazało pozyskanie drewna, które jest trzy razy mniejsze od rzeczywistego. Ministerialny raport wskazuje też, że w strefach wyłączonych z gospodarki leśnej nie była prowadzona wycinka, podczas gdy według danych z nadleśnictw około 40% cięć wykonanych było w tych częściach Puszczy, które zgodnie z naszymi zobowiązaniami wobec UNESCO są wyłączone z wycinki.

Pokazywanie niepełnych danych, uporczywe trzymanie się też niezgodnych z wiedzą i doświadczeniem naukowym oraz unikanie jasnych odpowiedzi wydaje się być metodą ministra środowiska na dyskusję z UNESCO. Metoda ta nie sprawdziła się jednak w przypadku ekspertów, którzy wypunktowali błędy w zarządzaniu Puszczą i wynikające z nich zagrożenia. Dla UNESCO działania ministra środowiska są podstawą do rozpoczęcia procedury, która może prowadzić do wpisania Puszczy na listę Światowego Dziedzictwa w zagrożeniu. Organizacje wchodzące w skład koalicji Kocham Puszczy liczą na to, że decyzja Światowego Komitetu Dziedzictwa, która zostanie podjęta w lipcu w Krakowie, będzie opierać się - tak samo jak decyzja robocza - na faktach i podstawach naukowych, a kwestie polityczne nie spowodują zmian niekorzystnych dla Puszczy Białowieskiej, jedyne polskiego obiektu przyrodniczego na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

W skrócie o Puszczy Białowieskiej i UNESCO:

Puszcza Białowieska jest jedynym polskim obiektem przyrodniczym wpisanym na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Została wpisana na tę listę w 1979 roku, jako jedna z pierwszych na świecie. Od 2014 roku obiektem UNESCO jest cały obszar Puszczy - w Polsce i na Białorusi.

Przyznając Puszczy status światowego dziedzictwa kierowano się tym, że stanowi ona "wyjątkowy przykład procesów ekologicznych i biologicznych istotnych w ewolucji i rozwoju ekosystemów oraz zespołów zwierzęcych i roślinnych" (kryterium IX UNESCO) oraz obejmuje siedliska naturalne najbardziej reprezentatywne i najważniejsze dla ochrony in situ różnorodności biologicznej, włączając te, w których występują zagrożone gatunki o wyjątkowej uniwersalnej wartości z punktu widzenia nauki lub ochrony przyrody (kryterium X).

Polska i Białoruś rozszerzając obszar obiektu zobowiązały się do przestrzegania szeregu zasad, między innymi do znacznego ograniczenia gospodarki leśnej na terenie Puszczy. W tym celu Puszcza została podzielona na cztery strefy, pozyskanie drewna dopuszczalne jest tylko w jednej z nich.

Lista obiektów dziedzictwa ludzkości w zagrożeniu obejmuje te z najcenniejszych obszarów przyrodniczych i zabytków, które są zagrożone poważnym i ściśle określonym niebezpieczeństwem - zarówno naturalnym jak i

wynikającym z działalności człowieka. Obecnie na tej liście znajduje się 55 obiektów. Dotychczas z listy UNESCO zostały usunięte tylko dwa obiekty - rezerwat w Omanie i Drezno.

Kontakt:

Katarzyna Kościeszka, ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, 733 206 135, kkoscieszka@clientearth.org

Adam Bohdan, Dzika Polska, 532 284 313, adam.bohdan@wp.pl

Przemysław Chylarecki, Greenmind, 604 555 862

Krzysztof Cibor, Greenpeace Polska, 737 492 266, krzysztof.cibor@greenpeace.org

Dorota Ochocińska, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków,
Dorota.Ochocinska@otop.org.pl

Sylwia Szczutkowska, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, 512 281 664,
sylwia@pracownia.org.pl

Dariusz Gatkowski, WWF Polska, 785 851 401, dgatkowski@wwf.pl